

Četrtek, 19. januar 2006

P6_TA(2006)0028

Evropska sosedska politika

Resolucija Evropskega parlamenta o evropski sosedski politiki (2004/2166(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena I-57 Pogodbe o ustavi za Evropo glede Unije in njenega neposrednega sosedstva, ki ne velja in še ni bila sprejeta,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1260/1999 z dne 21. junija 1999 o splošnih določbah o strukturnih skladih ⁽¹⁾ in predloga Komisije za Uredbo Sveta o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu (KOM(2004)0492),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z naslovom „Razširjena Evropa — sosedstvo: Nov okvir za odnose EU z njenimi vzhodnimi in južnimi sosedi“ (KOM(2003)0104), njenega strateškega dokumenta o evropski sosedski politiki (ESP) (KOM(2004)0373), njenega predloga za evropski sosedski in partnerski instrument (KOM(2004)0628), njenega sporočila o akcijskih načrtih ESP (KOM(2004)0795) in akcijskih načrtov za Ukrajino, Moldavijo, Izrael, Jordanijo, Maroko, avtonomno palestinsko oblast in Tunizijo,
- ob upoštevanju akcijskega načrta za Ukrajino (načrt Ferrero-Waldner/Solana v desetih točkah), ki ga je Svet za sodelovanje med EU in Ukrajino odobril dne 21. februarja 2005,
- ob upoštevanju evropske varnostne strategije — „Varna Evropa v boljšem svetu“, ki jo je Evropski svet odobril 12. decembra 2003,
- ob upoštevanju drugega akcijskega načrta za severno dimenzijo 2004-2006, kakor ga je odobril Evropski svet na zasedanju dne 16. in 17. oktobra 2003 v Bruslju,
- ob upoštevanju resolucij o nordijski dimenziji z dne 20. novembra 2003 ⁽²⁾ in z dne 16. novembra 2005 ⁽³⁾,
- ob upoštevanju sklepov četrtega ministrskega srečanja o nordijski dimenziji 21. novembra 2005 v Bruslju,
- ob upoštevanju svoje resolucije o ponovni oceni barcelonskega procesa z dne 27. oktobra 2005 ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju strateškega partnerstva za Sredozemlje in Bližnji vzhod, katerega je Evropski svet odobril 18. junija 2004,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z naslovom „Ponovna okrepitev ukrepov EU glede človekovih pravic in demokratizacije s sredozemskimi partnerji“ (KOM(2003)0294),

⁽¹⁾ UL L 161, 26.6.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 173/2005 (UL L 29, 2.2.2005, str. 3).

⁽²⁾ UL C 87 E, 7.4.2004, str. 515.

⁽³⁾ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0430.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0412.

Četrtek, 19. januar 2006

- ob upoštevanju resolucije z dne 15. marca 2005 o ekonomskih in finančnih vprašanjih, socialnih zadevah in izobraževanju, ki je bila sprejeta na prvi Evro-sredozemski parlamentarni skupščini v Kairu,
  - ob upoštevanju Arabskega poročila o človekovem razvoju 2004 z naslovom „Proti svobodi v arabskem svetu“, objavljenega v zvezi s programom OZN za razvoj (UNDP) 5. aprila 2005,
  - ob upoštevanju poročila delegacije Evropskega parlamenta o opazovanju volitev v avtonomni palestinski oblasti od 7. do 10. januarja 2005,
  - ob upoštevanju svojih resolucij z dne 13. januarja 2005 o izidu volitev v Ukrajini ⁽¹⁾, z dne 24. februarja 2005 o parlamentarnih volitvah v Republiki Moldaviji ⁽²⁾ in z dne 10. marca 2005 o razmerah v Libanonu ⁽³⁾,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. novembra 2003 o temi „Razširjena Evropa — sosodstvo: Nov okvir za odnose EU z njenimi vzhodnimi in južnimi sosedomi“ ⁽⁴⁾,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. junija 2002 o odnosih med Evropsko unijo in Unijo arabskega Magreba: izvajanje prednostnega partnerstva ⁽⁵⁾,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. aprila 2005 o letnem poročilu o človekovih pravicah v svetu v letu 2004 ⁽⁶⁾,
  - ob upoštevanju prejšnjih resolucij o sosednjih državah in regijah EU, ki se širi,
  - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A6-0399/2005),
- A. ker so se po širitvi Evropske unije 1. maja 2004 spremenile zunanje meje EU in pridružile nove sosedne,
- B. ker postavljanje novih nasprotij z delitvijo zunanjih meja ni v interesu razširjene EU in je zato treba upoštevati strategijo za odnose z vzhodnimi in južnimi sosedomi, s pomočjo katere bo mogoče ustvariti in razširiti skupen prostor miru, stabilnosti, varnosti, spoštovanja človekovih pravic, demokracije, pravne države in blaginje,
- C. ker je v interesu EU, da prispeva k demokratičnemu razvoju svojih sosed in ker je razvoj evropske sosedske politike (ESP) v veliki meri odvisen od pripravljenosti sosednjih držav in njihovih državljanov, da prevzamejo enake vrednote kot so tiste, na katerih temelji Evropska unija,
- D. ker bi morala imeti ESP ambiciozen cilj, da ponudi državam partnericam privilegirane odnose ter jim tako omogoči, da postanejo dejavne interesne skupine v politikah EU,

⁽¹⁾ UL C 247 E, 6.10.2005, str. 155.

⁽²⁾ UL C 304 E, 1.12.2005, str. 398.

⁽³⁾ UL C 320 E, 15.12.2005, str. 25.

⁽⁴⁾ UL C 87 E, 7.4.2004, str. 506.

⁽⁵⁾ UL C 261 E, 30.10.2003, str. 142.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0150.

Četrtek, 19. januar 2006

- E. ker ESP vključuje evropske države, ki imajo načeloma v skladu z obstoječimi Pogodbami pravico, da vložijo prošnjo za članstvo v Evropski uniji, ter države, ki so sicer že dolgo sosedje in tesne partnerice Evropske unije, vendar ne morejo postati njene članice; in ker to dejstvo nikakor ne vpliva na zgoraj navedene pravice evropskih držav, da vložijo prošnjo za pristop k EU,
- F. ker morajo imeti vse sosedje, ne glede na vprašanje možnega članstva, enakopravno možnost za vzpostavitev privilegiranih odnosov z EU, ki temeljijo na skupnih interesih in na skupnih vrednotah, v skladu s svojimi ambicijami,
- G. ker je v Evropski uniji nekaj zelo obrobnihih otoških regij, ki se nahajajo v Atlantskem oceanu, vendar so vseeno vezani na evropski kontinent, zaradi česar nastajajo specifični problemi v okviru ESP, saj imajo ti otoki v svoji bližini sosedje, prav tako otoke, ki niso del EU, s katerimi jih družijo skupne zgodovinske vezi,
- H. ker spada h kopenhagenskim merilom tudi merilo sposobnosti absorpcije Evropske unije,
- I. ker sta bili „revolucija vrtnic“ v Gruziji in „oranžna revolucija“ v Ukrajini izraz volje državljanov teh držav na podlagi skupnih vrednot, določenih v Pogodbi o ustavi za Evropo, da sodelujejo pri oblikovanju Evrope,
- J. ker si mora Unija vsestransko prizadevati, da podpre vrnitev Belorusije k demokratični skupnosti, da tako postane stalna in uspešna partnerica,
- K. ker EU ni v celoti izkoristila svojega strateškega partnerstva z Rusijo za rešitev spora v Pridnjestrju, ki je eden od glavnih razlogov za globoko gospodarsko krizo v Moldaviji,
- L. ker je svoboden razvoj na evropski celini in v neposredni soseščini v interesu Evropske unije in mora ta zato prispevati k reševanju sporov v Pridnjestrju, Južni Osetiji, Abhaziji, Gorskem Karabahu in Čečeniji, pri čemer je nujno sodelovanje z Rusijo in Ukrajino, ter tudi k rešitvi sporov na Bližnjem vzhodu in v Zahodni Sahari,
- M. ker tudi osvobodilno gibanje v Libanonu in svobodne volitve v Palestini temeljijo na duhu svobode in demokracije,
- N. poudarja pomembno pozitivno vlogo institucij, kot so Svet Evrope, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Organizacija združenih narodov (OZN), pri preprečevanju, obvladovanju in reševanju političnih in vojaških sporov v številnih regijah Evrope, zlasti zaradi njihovih zmožnosti in instrumentov, ki so dopolnilo tistim, ki jih ima EU,
- O. ker so države, ki sodelujejo v okviru GUAM (Gruzija, Ukrajina, Azerbajdžan in Moldavija), na vrhu v Chisinau dne 22. aprila 2005 potrdile svojo jasno ambicijo za okrepitev sodelovanja z EU,
- P. ker je Evropska unija s svojo sosedo Rusijo dne 31. maja 2003 sklenila, da nadalje okrepi njuno strateško partnerstvo, ki temelji na enakih vrednotah kot ESP, in vzpostavitvi štirih skupnih področij sodelovanja, ki mora voditi k oprijemljivim rezultatom,

Četrtek, 19. januar 2006

Na poti k evropskemu sosedskemu sporazumu

1. izjavlja, da cilj privilegiranih odnosov s sosedi EU kot nujno potreben pogoj vsebuje aktivno in konkretno zavezo k skupnim vrednotam na področju pravne države, dobrega upravljanja, spoštovanja človekovih pravic ter temeljnih svoboščin, in tudi načel preglednega socialnega tržnega gospodarstva in trajnostnega razvoja;
2. poudarja, da se ne namerava zadovoljiti s statusom quo, ampak bo z vsemi dosegljivimi diplomatskimi, finančnimi in političnimi sredstvi Evropsko unijo zavezal k podpori prizadevanj prebivalcev naših sosednjih držav za popolno politično svobodo z demokracijo in pravosodjem ter za gospodarski in družbeni razvoj;
3. podpira širitev EU na podlagi Pogodb in v skladu s sklepi Evropskega sveta; poudarja, da mora biti proces širitve povezan z ambiciozno, konkretno in prilagodljivo sosedsko politiko kot drugo možnost za tiste evropske države, ki trenutno niso članice EU in ki se še ne morejo ali pa nočejo pridružiti EU, vendar se ravna po vrednotah EU in so pri evropskem projektu pripravljene sodelovati;
4. poudarja, da Pogodba iz Nice ni sprejemljiva osnova za nadaljnje odločitve o pristopu novih držav članic, in zato vztraja, da je treba nujne reforme uveljaviti v okviru ustavnega postopka;
5. poudarja, da bi morala biti ESP prilagojena potrebam tistih držav, za katere se uporablja, in ne bi smela postati politika enakih meril za vse;
6. poudarja potrebo po vzpostavitvi učinkovitega mehanizma za spremljanje ter pripravljenosti za omejevanje ali odložitev pomoči in tudi preklic dogovorov z državami, ki kršijo mednarodne in evropske standarde spoštovanja človekovih pravic in demokracije, ter poziva Komisijo, da odločno podpre demokratične sile v teh sosednjih državah, zlasti z zagotavljanjem dostopa do neodvisnih medijev in informacij;
7. poziva Komisijo, da opredeli cilj in jasne prednostne naloge ESP s postavitvijo meril za ocenjevanje dosežkov, in pozdravlja idejo, da se ob koncu postopka ESP za države, ki niso vložile prošnje za članstvo v EU, vendar so se približale pravnemu redu Evropske unije, predvidi evropski sosedski sporazum; prosi Komisijo, da predlaga in razvije posebne politike, da se tam, kjer je to mogoče, razširi ESP na atlantske otoške države, ki so sosedje najbolj oddaljenih regij EU na evropskem kontinentu, kjer bi lahko bila pomembna posebna vprašanja geografske bližine, kulturna in zgodovinska sorodnost in vzajemna varnost;
8. meni, da je pravilno, da lahko takšen sosedski sporazum spodbudi postopno omogočanje polnega dostopa do notranjega trga in sodelovanje pri skupni zunanji in varnostni politiki (SZVP), kar zahteva ustrezno finančno in tehnično podporo EU; meni, da je tudi nujno dovoliti tesno sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev, ki ga je treba utemeljiti tudi v akcijskih načrtih, da se vzpostavi tesno sodelovanje na področju varstva človekovih pravic, boja proti trgovanju z mamili, orožjem in ljudmi, boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, azilne in vizumske politike ter priseljevanja;
9. poziva Svet, da okrepi dialog s posameznimi partnerskimi državami ESP in sicer tako, da jih povabi, kjer in ko je to primerno, k sodelovanju na področjih skupnega interesa, ki so pomembna za EU, kakor je na primer SZVP, ter da povabi predstavnike, ki nimajo glasovalne pravice, da se udeležijo razprav v delovnih skupinah Sveta glede ustreznih področij, kot so boj proti terorizmu (COTER), mednarodno razvojno sodelovanje (CODEV), človekove pravice (COHOM), mednarodne organizacije (CONUN) itd.;

Četrtek, 19. januar 2006

10. meni, da mora biti skupna uprava meja med posameznimi sosednjimi državami in EU bistvena sestavina vsakega evropskega sosedskega sporazuma za zagotavljanje varnosti meja na eni strani in razvoj čezmejnega sodelovanja na drugi strani;
11. meni, da je nujno in že kot prva poteza uresničljivo, da se državam partnericam omogoči sodelovanje pri vseh programih Skupnosti s področja kulture, izobraževanja, mladine, informacijske družbe, okolja, raziskovanja in znanosti;
12. meni, da je izjemno pomembno, da ESP veliko prispeva k spodbujanju pravic žensk ter ekonomskih in socialnih pravic; s tem v zvezi poziva Komisijo, naj kot prednostni nalogi vključi umik vseh rezervacij, ki so jih nekatere države izrazile v zvezi s Konvencijo o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW) in da v celoti izvaja Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (ICESCR);
13. poziva Komisijo in Svet, da uporabita ESP ne le za krepitev političnega dialoga in sodelovanja, ampak tudi zato, da akcijske načrte s partnerskimi državami uresničujeta v praksi, izhajajoč iz načela razlikovanja glede primernosti in usposobljenosti posameznih držav, z namenom, da bi se začelo sodelovanje v programih in agencijah, na primer Evropska agencija za okolje, Evropska vesoljska agencija, Eurojust in programa Skupnosti za nove energetske vire „Inteligentna energija — Evropa“, ter da bi se omenjene države lahko udeleževale razpisov za razvojno sodelovanje in pomoč v okviru programov in agencij EU, kot so TACIS, PHARE in ECHO;
14. meni, da je pomembna razširitev parlamentarnega programa za obiskovalce, da se bodo lahko ljudje iz sosednjih držav seznanili z demokratično kulturo Evropskega parlamenta;
15. meni, da je koristno ustanoviti poseben evropski sklad za učinkovito in prilagodljivo podporo pobud, ki pospešujejo parlamentarno demokracijo v sosednjih državah;
16. meni, da je pomembno, da se v akcijskih načrtih opredelijo razlike za posamezne države glede na sedanji položaj odnosov, napredek pri izvajanju reform in pripravljenost vsake sosednje države za izpolnjevanje dogovorjenih obveznosti; ponovno poudarja, da morajo te razlike temeljiti na preglednih in nepristranskih merilih;
17. meni, da morajo takšni akcijski načrti služiti kot orodje za doseganje ciljev morebitnega članstva v EU za tiste države, ki so upravičene, in za še tesnejše partnerstvo za druge vključene države;
18. podpira razvoj akcijskih načrtov z vsemi državami, vključenimi v sosedsko politiko, in vztraja, da se razvoj človekovih pravic, demokracijo in pravno državo obravnava kot ključno prednostno nalogo v vseh nacionalnih akcijskih načrtih; v zvezi s tem poudarja pomembnost ustanovitve pododborov za človekove pravice z vsemi sosednjimi državami, kar bi moralo pomagati pri ocenjevanju izvajanja akcijskih načrtov; meni, da se morajo ti pododbori sestati vsaj enkrat na leto in da je potrebno redno spremljanje na vseh političnih ravneh; poziva Svet in Komisijo, da v celoti vključita Parlament v ta postopek ocenjevanja, in zato meni, da mora Parlament imeti predstavnike v pododborih;
19. predlaga Komisiji, da enkrat na leto objavlja poročila o spremljanju, ki po jasno opredeljenih merilih in standardih ocenjujejo napredek ESP glede na posamezne države in ki služijo kot podlaga za nadaljnje ukrepe na poti k evropskemu sosedskemu sporazumu; pričakuje, da države partnerice pripravijo izčrpne podatke za skupen nadzor; meni, da je potrebna intenzivna razprava v Parlamentu v zvezi s poročili o napredku;

Četrtek, 19. januar 2006

20. s tem v zvezi poudarja pomen oblikovanja večstranskega okvira z vsemi zadevnimi državami, znotraj katerega bi skupaj razkrivali večplastne vidike poročil o spremljanju in celovito razpravljali o prihodnosti ESP;
21. obžaluje, da se je Komisija v svojem strateškem dokumentu o nordijski dimenziji (KOM(2004)0373) odzvala le na stališče Sveta in prezrla obsežno resolucijo Parlamenta z dne 20. novembra 2003;
22. poudarja pomembno povezavo med rusko strategijo EU in ESP; poudarja, da je uspeh te politike v nekaterih državah ESP odvisen od odnosov med EU in Rusijo; zato poziva Komisijo in Svet, da preoblikujeta skupno strategijo o Rusiji tako, da bodo upoštevani isti preudarki glede demokracije, prava in človekovih pravic, ki so bili upoštevani v okviru ESP; spodbuja rusko vlado, naj v njenih regijah, ki mejijo na države članice, omogoči večjo prilagodljivost in širši obseg delovanja instrumentov odločanja; meni, da je tak razvoj pomemben predpogoj za žive čezmejne odnose;
23. ponovno opozarja, da Parlament kot proračunski organ sodeluje pri financiranju ESP z novoustanovljenim Evropskim sosedskim in partnerskim instrumentom (ESPI) v okviru postopka soodločanja; zato poziva Komisijo, da ne ločuje političnih prednostnih nalog ESP od svojega financiranja prek ESPI in dodelitve proračunskih sredstev, ampak jih določi pregledno in ob sodelovanju Parlamenta, še zlasti ob upoštevanju opredeljitve večletnih programov in državnih strateških dokumentov; poziva Komisijo, da najde načine za omogočanje medsebojne povezave različnih instrumentov za zunanje ukrepe;
24. poziva Komisijo, da se izogiba birokratizaciji celotnega procesa ESP in da se pri razvoju časovnih okvirov in vsebin prihodnjih akcijskih načrtov ne posvetuje le s Svetom, ampak tudi s Parlamentom;
25. poudarja, da mora ESPI, medtem ko naj bo sredstvo za utrjevanje demokracije v sosedah Evrope, tudi sprožiti napredek k demokraciji v nedemokratičnih sosedah, na primer v Belorusiji, in mora vključevati financiranje pomoči pri tem preoblikovanju;
26. poziva k hitri zagotovitvi tehnične pomoči za tiste sosednje države, ki so že sprejele obsežne programe reform in izpolnjujejo dogovorjene obveznosti; potrjuje svojo odločnost, da bo pozval k znatnemu povišanju in prerazporeditvi sredstev za ESP, skladno s prihodnjo finančno perspektivo, kakor je o njej odločil Parlament, saj bo ESPI 1. januarja 2007 nadomestil obstoječe programe TACIS, MEDA in INTERREG; priznava, da je postopna udeležba na evropskem notranjem trgu, ki jo ponuja ESP, priložnost, vendar hkrati tudi velik izziv za sosednje države, ter predlaga Komisiji, da za uskladitev notranjega trga oblikuje posebno finančno pomoč za pomoč državam ESP pri njihovem približevanju notranjemu trgu, kakor je to predvideno za države prosilke pred njihovim pristopom;
27. poudarja, da nove države članice EU uspešno izvajajo prehodne reforme, potrebne za ustanovitev tržnega gospodarstva, demokracije in civilne družbe, in so si pridobile bogastvo edinstvenih in pomembnih izkušenj z reformami, ki se lahko prenesejo na sosednje države v vzhodni Evropi in na evrosredozemsko regijo (Euromed); zato poziva Komisijo, da vzpostavi potrebne mehanizme in z njimi državam članicam omogoči, da izmenjujejo izkušnje v zvezi z reformami z državami partnericami ESP, in da v tem procesu deluje kot posrednik;
28. poudarja, da je treba v vse akcijske načrte vključiti močne protikorupcijske ukrepe ter jih kratkoročno in srednjeročno podpirati;
29. poziva k zagotovitvi, da bodo lokalni in regionalni organi ter javne organizacije v državah članicah in v sosednjih državah vključeni v razvoj in izvajanje ESP;

Četrtek, 19. januar 2006

30. poziva Komisijo, da predlaga ločeno uredbo, ki bi zagotovila potrebno prilagodljivost evropske pobude za demokracijo in človekove pravice (proračunska postavka 19-04) kot edinega zunanjepolitičnega instrumenta EU, ki ne zahteva privolitve države gostiteljice, in da tudi privoli v popoln parlamentarni nadzor programa;

31. poudarja pomen večje odprtosti trga v skladu z načeli Svetovne trgovinske organizacije (STO); opozarja, da je bilo v barcelonski deklaraciji dogovorjeno postopno vzpostavljanje območja proste trgovine za blago, ki ima za ciljni datum leto 2010; meni, da je za vse države partnerice ESP pomembno, da so na poti k članstvu v STO deležne spodbud in podpore;

32. podpira idejo Komisije, da se Rusiji poleg obstoječih oblik sodelovanja ponudi podporo prek novega ESPI, vendar opozarja, da je treba to podporo povezati s poročili o napredku, ki temeljijo na ustreznem spremljanju;

33. meni, da je treba okrepiti politiko informiranja o Evropski uniji, njenih postopkih odločanja in njenih vrednotah; pozdravlja dejstvo, da informativni program Euronews, ki ga financira EU, že oddaja v ruskem jeziku, in meni, da je zaželeno, da bi oddajal tudi v arabskem jeziku; pozdravlja tudi programe Deutsche Welle, ki jih financira EU in katerih namen je širjenje evropskih demokratičnih vrednot v Belorusiji;

34. meni, da se, medtem ko mora možnost članstva v EU ostati temeljna pobuda vseh evropskih držav, da sledijo skupnim evropskim idealom in sodelujejo v evropskem integracijskem procesu, nečlanstva tretjih držav ne sme uporabiti kot sredstva za njihovo kaznovanje; poudarja, da je treba vse dvostranske odnose in vse obstoječe večstranske organizacije uporabiti za spodbujanje naših ciljev evropskega sodelovanja in integracije;

Povezovanje sosednjih držav

35. poudarja, da cilj ESP ni le krepitev dvostranskih odnosov med EU in sosednjimi državami, ampak tudi vzpostavitev omrežij sodelovanja in razvoja regionalnega povezovanja sosednjih držav; meni, da je treba v zvezi s tem upoštevati oblikovanje instrumenta za evropske sosednje države, ki je v skladu z evropskim gospodarskim prostorom, in ne vključuje le sodelovanja na enotnem trgu, ampak tudi politične zadeve; izraža zaskrbljenost zaradi velikih zamud na tem področju in je prepričan, da je za Unijo, skupaj z vsemi partnerji sosednje politike bistvenega pomena, da se zavzame za vse politične in institucionalne instrumente, ki lahko podprejo razvoj večstranske dimenzije;

36. v zvezi s tem poziva k namenitvi večjega poudarka razvoju regionalnih in podregionalnih dimenzij glede na posebne geografske, zgodovinske in politične značilnosti, po katerih se sosednje države razlikujejo od držav Unije;

37. poziva Komisijo, da bolj jasno opredeli odnos med ESP in evro-sredozemskim partnerstvom, ki ga namerava ponovno vzpostaviti s pomočjo sporočila na to temo;

38. v zvezi s tem poziva Svet, Komisijo in države članice, da se bolj očitno in konkretno potrudijo za okrepitev medsebojnega delovanja med OVSE in Svetom Evrope, da se EU zagotovi ključno znanje in instrumente, ki ji primanjkujejo, zlasti na področju spremljanja in izvajanja zavez glede človekovih pravic, demokracije in pravne države ter upravljanja in reševanja političnih in vojaških kriz;

39. meni, da je Svet Evrope treba okrepiti in razviti, da postane najpomembnejši vseevropski forum sodelovanja, zlasti kar zadeva spoštovanje in izvajanje demokracije in konvencij o človekovih pravicah, ter da se lahko njegovi učinkovito delujoči demokratični organizaciji dodeli nove naloge; meni, da bi Svet Evrope lahko bil vseevropski forum za vse različne evropske „prostore“, ki se jih sedaj poskuša ustvariti po dvostranskih in večstranskih poteh;

Četrtek, 19. januar 2006

40. poziva Evropsko unijo, da podpiše Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, da se bo s tem okre-pila povezava med okvirom Sveta Evrope in EU ter da se postopoma razširijo programi Skupnosti na področjih izobraževanja, kulture in raziskovanja, ki bodo tako vključevali države širše Evrope;
41. poziva k obsežnejšemu in bolje osredotočenemu vseevropskemu sodelovanju na vseh ustreznih področjih, kot so vseevropska omrežja, okolje, vizumi, pravosodje, azil in preseljevanje ter zunanja in varnostna politika;
42. čeprav priznava močno potrebo, da se cene, ki jih uživa Rusija glede na svoje zaloge nafte in plina ter cene, ki jih Rusija plačuje za pravico do tranzita čez vmesne države, postopoma in s pogajanjem premaknejo v smeri cen, ki veljajo na prostem trgu, vseeno obžaluje enostransko Rusko prekinitev dobave plina Ukrajini dne 1. januarja 2006 in poziva Rusijo, naj ne uporablja svoje prevlade na trgu kot političnega instrumenta pri vodenju zunanje politike; pozdravlja zadovoljivo razrešitev krize in poziva EU, da oblikuje usklajeno politiko, ki bo zagotavljala zanesljivo dobavo energije in nedotakljivost plinovodov v tranzitnih državah, pa tudi večjo razpršenost virov teh življenjsko pomembnih naravnih bogastev;
43. meni, da je treba OVSE uporabiti na vseevropski ravni na področjih, ki so zajeta v njenem mandatu, hkrati pa se izogibati podvajanju s Svetom Evrope in ustreznimi agencijami OZN; poudarja, da bil lahko bila OVSE prav tako uporabna pri povezovanju EU in njenih sosednjih držav tako, da bi ponudila polno-pravno članstvo sredozemskim državam in državam Bližnjega vzhoda oziroma bi bila vzor za novo, posebno regionalno organizacijo; obžaluje nedavne poskuse po zmanjšanju vloge OVSE pri njeni vlogi zagotavljanja človekovih pravic in demokracije ter meni, da bi morala EU bolje in bolj usklajeno izkoristiti svojo težo v OVSE in Svetu Evrope za spodbujanje vrednot in standardov, ki so osnova za članstvo v teh ustanovah;
44. meni, da je področje energetske politike zelo pomemben vidik, saj EU obdajajo območja z največjimi zalogami nafte in zemeljskega plina na svetu (Rusija, Kaspijski bazen, Bližnji Vzhod in Severna Afrika), veliko sosednjih držav, npr. Rusija, Alžirija, Egipt, Libija in Azerbajdžan, ki so dobaviteljice, ter Ukrajina, Belorusija, Maroko, Tunizija, Gruzija in Armenija, ki so tranzitne države, izboljšanje energetskih povezav pa je koristno za EU in njene države partnerice; poudarja, da je treba odnose med EU in sosednjimi drža-vami na področju energije obravnavati v okviru širše evropske energetske politike, ki bo prispevala k raznoliki in zanesljivi dobavi energije tako EU kot njenim partnerskim državam; poziva Komisijo, naj pripravi sporočilo o zunanjepolitičnih in sosedskih vidikih energetske politike;
45. poudarja, da povečanje trgovine in turizma med EU in državami partnericami pomeni izboljšanje prometnih omrežij ter bo verjetno izboljšalo povezave med državami partnericami, ki bodo tako tudi postale bolj privlačne za naložbe;
46. poudarja, da je cilj ESP spodbujati zavezanost skupnim vrednotam, kot je doseganje trajnostnega razvoja, kakor je bil opredeljen na svetovnem vrhu v Johannesburgu;
47. poudarja, da je tudi sodelovanje na okoljskem področju in ključnih področjih, kot so kakovost vode, upravljanje z vodnimi viri, ravnanje z odpadki, onesnaževanje zraka, obvladovanje poplav in boj proti širjenju puščav, mogoče le na čezmejnih in regionalni ravni;
48. verjame, da je treba problem zakonitega in nezakonitega priseljevanja obravnavati v okviru sosedske politike; poziva Svet in Komisijo, da spremljata izvajanje sporazumov z vsemi sosednjimi državami, zlasti v zvezi z akcijskimi načrti, o katerih so ali pa še potekajo pogajanja; prav tako poziva Svet in Komisijo, da še zlasti spremljata dvostranske sporazume med posameznimi državami članicami in državami partnericami v zvezi s priseljevanjem in še zlasti v zvezi s ponovnim sprejemom oseb;

Četrtek, 19. januar 2006

49. pozdravlja odprtje evropskega raziskovalnega prostora, ki je pogoj za sodelovanje v družbi, ki temelji na znanju, in pri tem vidi možnosti za regionalno sodelovanje držav partneric tudi na tem področju;

50. opozarja, da naj se tudi suverenim državam evropske celine, ki niso članice Evropske unije, zlasti Norveški, Islandiji in Lihtenštajnu kot članicam EGP in EFTA ter Švici kot članici EFTA, ki ima lastne dvostranske sporazume z EU, posveti posebno skrb; meni, da morajo biti te tesne politične in gospodarske vezi temelj za nadaljnji razvoj in poglobljeno sodelovanje, tako kot z Andoro, Monakom, San Marinom in Vatikanom, ki jim je vsem treba, kakor je to primerno, omogočiti udeležbo v novem procesu sosedstva;

51. meni, da je treba v sosedsko politiko vključiti tudi vse države kandidatke, ker imajo prvič kot posebne partnerice in pozneje kot članice EU posebno vlogo pri sodelovanju z našimi prihodnjimi sosedi; meni, da je treba doseči napredek pri odpiranju turških meja z Armenijo in da bi Romunija in Ukrajina morali rešiti spor glede določitve epikontinentalnega pasu na Črnem morju, tudi s pomočjo Meddržavnega sodišča v Haagu;

52. meni, da je treba severno dimenzijo v teh okoliščinah okrepiti; poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti odnosom z našo veliko evrazijsko sosedo Rusijo; zato poziva k nadaljnjemu razvoju strateškega partnerstva EU in Rusije ter okrepitvi sodelovanja znotraj večstranske severne dimenzije in znotraj okvira širše Evrope, izogibajoč se delitvi Evrope na vplivna območja, in spodbujajoč pristno vseevropsko partnerstvo in sodelovanje;

53. na drugi strani poudarja, da je treba okrepiti politiko EU v sredozemski regiji in na bližnjem vzhodu, navsezadnje zaradi pristopa Cipra in Malte in zato, ker bodo prihodnje širitve vključevale nekatere države jugovzhodne Evrope;

Magreb

54. ugotavlja, da so Maroko, Tunizija in Alžirija že dolgo tesno povezane z Evropsko unijo, kar ponazarjajo veljavni pridružitevni sporazumi; poudarja, da mora imeti odločno izvajanje začetih reform, zlasti na področju politične svobode in človekovih pravic, jasno prednost; poziva Komisijo, da v bližnji prihodnosti sprejme akcijski načrt za Alžirijo, da bi tako na novo spodbudili Unijo arabskega Magreba; vendar opozarja, da je uspeh tega regionalnega povezovanja v veliki meri odvisen od rešitve vprašanja Zahodne Sahare in znova poziva vpletene strani, da v okviru zadevnih resolucij Varnostnega sveta OZN začnejo konstruktiven dialog;

55. poziva Evropsko unijo, da sprejme stroge ukrepe, skupaj z informacijsko kampanjo za razlago barcelonskega procesa in nove sosedske politike, da bi izbrisali podobo bojzljive Evrope, ki je bolj zaskrbljena zaradi lastne varnosti in boja proti priseljevanju kot zaradi trajnostnega razvoja, ki je pričakovan in nujen;

56. pozdravlja približevanje Libije barcelonskemu procesu in pričakuje viden napredek pri izvajanju napovedanega sprejetja barcelonskega pravnega reda, ki bi lahko v prihodnje vodil k sprejetju v postopek ESP;

Bližnji vzhod in Mašrek

57. pozdravlja zgledne predsedniške volitve avtonomne palestinske oblasti januarja 2005, kar je pomembno vplivalo na ves arabski svet; meni, da so reforme avtonomne palestinske oblasti in volja za boj proti terorizmu odprle nove možnosti za mirovni proces ter izvajanje mirovnega načrta; pozdravlja umik Izraela iz Gaze in severnega dela Zahodnega brega; priznava, da je mogoče dolgotrajen in resničen mir ter stabilnost v regiji doseči le, če bo ob izraelski državi z varnimi in priznanimi mejami demokratična palestinska država, sposobna obstoja;

Četrtek, 19. januar 2006

58. pozdravlja dejstvo, da Jordanija in Egipt dejavno podpirata mirovni proces na Bližnjem vzhodu; meni, da mora evropska sosedska politika z vsemi sredstvi podpirati najnovejše znake demokratične prenove v regiji Mašrek, še zlasti po „cedrovi revoluciji“ v Libanonu;

59. poziva Sirijo, naj nemudoma polno in dejavno sodeluje v mednarodnem boju proti terorizmu in v mednarodni preiskavi umora bivšega libanonskega predsednika vlade Rafika Haririja, ki jo je nedavno razširil Varnostni svet OZN, ter naj v celoti spoštuje mednarodno sprejete standarde človekovih pravic;

60. pozdravlja umik sirske vojske iz Libanona ter parlamentarne volitve v Libanonu junija 2005; izraža veliko zaskrbljenost ob nedavnih napadih na novinarje in publiciste, predane ideji o svobodnem in neodvisnem Libanonu, in poziva k novim prizadevanjem za suveren in demokratičen Libanon, v katerem vse politične in verske skupine in skupnosti sodelujejo v političnem in družbenem življenju, človekove pravice pa so v celoti spoštovane, ter poziva k polnem izvajanju UNSCR št. 1599(2004), vključno z razorožitvijo Hezbolaha;

61. od egiptovskih oblasti zahteva, da ne ogrozijo novih možnosti, še zlasti v zvezi s predsedniškimi volitvami z več kandidati, ter da pospešijo demokratične reforme; s tem v zvezi izraža veliko zaskrbljenost zaradi obsodbe vidnega liberalnega opozicijskega voditelja Aymana Nourja, ki ga je egiptovsko sodišče nedavno obsodilo na pet let prisilnega dela, ker naj bi bil potvoril podpise na peticijah za ustanovitev svoje politične stranke; meni, da je to velik korak nazaj in poziva egiptovske oblasti, naj storijo vse potrebno, da bo ta primer ustrezno obravnavan;

Vzhodna Evropa

62. pozdravlja miroljubno revolucijo in demokratično gibanje v Ukrajini, priznava prizadevanja Ukrajine za sodelovanje z EU in poziva k oblikovanju dolgoročne evropske strategije; podpira akcijski načrt in načrt Ferrero-Waldner/Solana v desetih točkah, ki predstavlja ambiciozen in obsežen projekt; potrjuje svojo polno podporo novi ukrajinski vladi pri izvajanju napovedanega paketa reform;

63. priznava prizadevanja Moldavije za sodelovanje z EU in poziva k oblikovanju dolgoročne evropske perspektive; poudarja, da je demokratični razvoj države koristen za vzpostavitev tesnejših odnosov; meni, da je treba omogočiti dostop do pomoči EU, s čimer bi pripomogli k izboljšanju gospodarskega razvoja v državi ter organe, poslovno skupnost in prebivalce Pridnjestrja nadalje spodbudili k sodelovanju z EU prek Chisinaua; poziva vse vpletene strani, da dosežejo politično rešitev vprašanja Pridnjestrja;

64. izraža skrb zaradi trenutnega dogajanja v Belorusiji, ki je diktatorski režim, kjer je vsaka dejavnost opozicije zaustavljena; poziva Svet, Komisijo in države članice, da v večji meri podprejo civilno-družbene dejavnosti nevladnih organizacij in opozicije; poziva Svet, da v dialogu z Rusijo sproži vprašanje Belorusije in ob tem poudarja, da je demokratizacija te države v korist tako EU kot Ruski federaciji in da morata skupaj ukrepati za doseganje tega cilja;

Južni Kavkaz

65. pozdravlja dejstvo, da je Evropski svet na vztrajanje Evropskega parlamenta v sosedsko politiko vključil tudi kavkaške države;

Četrtek, 19. januar 2006

66. meni, da konflikt v Gorskem Karabahu otežuje razvoj Armenije in Azerbajdžana in regionalno sodelovanje, pa tudi učinkovito izvajanje ESP kot take; poziva obe strani, da se vzdržita enostranskih ukrepov in agresivnih izjav ter da se v konstruktivnem dialogu z vsemi zadevnimi silami trudita za rešitev spora, na podlagi spoštovanja pravic manjšin in na podlagi načel mednarodnega prava; poudarja pomen, ki ga ima nadaljevanje demokratičnih reformam za razvoj regije in njene odnose z EU; poziva vse vpletene strani k iskanju poti za dovolitev postopnega vračanja beguncev, zlasti vrnitve Azerbajdžancev, na zasedena območja na podlagi pravic manjšin; poziva države članice, ki so del skupine Minsk v okviru OVSE, k učinkovitejšemu usklajevanju njihove dejavnosti z Heikki Talvitie, posebnim predstavnikom EU za južni Kavkaz, za napredovanje pogajanj;

67. poziva azerbajdžanske oblasti, naj ustavijo uničevanje srednjeveških armenskih pokopališč in izklesanih kamnitih križev z zgodovinsko vrednostjo v južnem Nakičevanu, saj je takšno ravnanje kršitev Unescove konvencije o svetovni dediščini, ki so jo ratificirale leta 1993;

68. poziva Rusijo in Turčijo, naj si dejavno prizadevata za mirno rešitev spora in vnovično vzpostavitev regionalnega sodelovanja; v zvezi s tem poziva Turčijo, naj odpre svoje meje z Armenijo;

69. meni, da se mora akcijski načrt za Azerbajdžan osredotočiti na razvijanje pristne demokracije ter spoštovanje človekovih pravic in pravne države; poziva Komisijo, da svoja dejanja uskladi s Svetom Evrope ter da si na vse načine prizadeva podpirati in razvijati krhko azerbajdžansko civilno družbo;

70. odobrava tristopenjski mirovni načrt za Južno Osetijo, ki ga je v okviru OVSE konec oktobra 2005 predlagala Gruzija; meni, da je ta načrt bistven korak k mirni in celoviti rešitvi spora; poziva Svet in Komisijo, naj predlog podpreta, s tem spodbudita dialog in pogajanja sprtih strani ter zagotovita sredstva, ki bodo omogočila uspešno izvedbo pobude;

71. spodbuja polno uporabo ESP za pospeševanje regionalnega sodelovanja med državami južnega Kavkaza kot instrumenta za vzpostavljanje zaupanja med državami;

72. predlaga uvedbo pakta stabilnosti EU za južni Kavkaz, vključno s parlamentarno in civilno-družbeno razsežnostjo po modelu pakta stabilnosti EU za jugovzhodno Evropo, z vključitvijo Evropske unije (s sodelovanjem Turčije kot države pristopnice), Rusije, ZDA in Združenih narodov (četverica); meni, da bi takšen pakt stabilnosti lahko prispeval k reševanju regionalnih sporov z dialogom med vsemi zadevnimi stranmi in, kjer je lahko to koristno, tudi z državami, ki niso v neposredni soseščini EU;

*
* *

73. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo predloži Svetu, Komisiji, generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov, vladam in nacionalnim parlamentom držav ESP ter Rusiji, Svetu Evrope, OVSE in Evro-sredozemski parlamentarni skupščini.
